First Rank Coaching

Nawalgarh Road, Sikar Mo. 9782501075

By- B. L. Rewar
(पू. स. कमांडेंट)

Marks- **Sub.-** **REET TEST Sanskrit** **Date- / 2018**

1. **भाववाच्ये कर्मणि विभक्ति स्यात्–**
(1) प्रथमा (2) द्वितीया
(3) तृतीया (4) कर्मस्याभाव भवति (4)

2. **भाववाच्ये कर्तरि विभक्ति भवेत्–**
(1) प्रथमा (2) द्वितीया (3) तृतीया (4) भावानुसार (3)

3. **त्वं मां रक्षसि–**
(1) त्वया अहं रक्ष्ये (2) त्वया मां रक्ष्यते
(3) तवं मया रक्ष्यसे (4) त्वया अहं रक्ष्यते (1)

4. **कर्तृवाच्यस्य उदाहरणं वर्तते–**
(1) तया फलं भुज्यते। (2) मित्रेण मित्रं मिल्यते।
(3) पित्रा पुत्रः रक्ष्यते। (4) परिश्रमी फलं लभते। (4)

5. **कर्मवाच्यस्य उदाहरणं वर्तते–**
(1) अश्वः शीघ्रं धावति। (2) आकाशे सूर्यः भाति।
(3) मया सत्यम् उद्यते। (4) अहं सत्यं वदामि। (3)

6. **'तौ पर्वतं पश्यतः'–**
(1) ताभ्यां पर्वतः पश्यते (2) ताभ्यां पर्वतः दृश्यते
(3) ताभ्यां पर्वतं दृश्यते (4) तैः पर्वतः दृश्येते (2)

7. **शिष्याः गुरून् नमन्ति–**
(1) शिष्यैः गुरून् नम्यन्ते (2) शिष्यैः गुरुः नम्यते
(3) शिष्येभिः गुरवः नम्यन्ते (4) शिष्यैः गुरवः नम्यन्ते (4)

8. **यूयं पत्राणि लिखथ–**
(1) यूयं पत्राणि लिख्यते (2) युष्माभिः पत्राणि लिख्यन्ते
(3) युष्माभिः पत्राः लिख्यन्ते (4) युष्माभिः पत्राणि लिख्यध्वे (2)

9. **युवां सत्यं वदथः –**
(1) युवाभ्यां सत्यः वद्यते (2) युवाभ्यां सत्यं वद्यते
(3) युवां सत्येन वद्यसे (4) युवाभ्यां सत्यम् उद्यते (4)

10. **कृषकः ग्रामम् अजां नयति–**
(1) कृषकेण ग्रामः अजां नीयते (2) कृषकेण ग्रामम् अजा नीयते
(3) कृषकः अजां ग्रामं नीयते (4) कृषकः ग्रामः अजा नीयते (2)

11. **आवाभ्यां लेखौ लिख्येते–**
(1) आवां लेखौ लिखामः (2) आवां लेखं लिखावः
(3) आवां लेखौ लिखावः (4) आवाभ्यां लेखौ लिखावः (3)

12. **यूयम् अस्मान् पश्यथ.......।**
(1) युष्माभिः व्यम् दृश्यावहे (2) युष्माभिः वयं दृश्यावर्हे
(3) युष्माभिः वयं दृश्यामहे (4) यूष्माभिः वयं दृश्ये (3)

13. **राजा दुर्जनं दण्डयति।**
(1) राज्ञा दुर्जनं दण्डयति। (2) राज्ञा दुर्जनं दण्डयति।
(3) राजे दुर्जनं दण्ड्यते। (4) राज्ञा दुर्जनः दण्ड्यते। (4)

14. **अहं तस्मै पुस्तकं ददामि।**
(1) मया तस्मै पुस्तकं दीयते। (2) माम् तस्मै पुस्तकं दीयते।
(3) मया तस्मै पुस्तकः दीयते। (4) माम् तस्मै पुस्तकः दीयते। (1)

15. **'तेन पाठः पठ्यते।'– कर्तृवाच्यं किम्–**
(1) सः पाठं पठ्यते। (2) सा पाठं पठ्यते।
(3) सः पाठं पठति। (4) सा पाठं पठति (3)

16. **सुमेलनं कुरुत–**

1. एङः पदान्तादति	**क. प्रेषयति**
2. एङि पररूपम्	**ख. प्रेक्षते**
3. आद्‌गुणः	**ग. महतीयं**
4. अकः सवर्णे दीर्घः	**घ. स्थानेऽन्तरतमः**

(1) ग, ख, क, घ (2) ग, क, घ, ख
(3) घ, क, ख, ग (4) ख, घ, क, ग (3)

17. **'तद् + शिव' इत्यत्र छत्वप्रसङ्गे झय् अट् च स्तः–**
(1) दकारः इकारः (2) तकारः दकारः
(3) शकारः वकारोत्तरवर्तीकार (4) तकारः वकारः (1)

18. **'शश्छोऽटि' सूत्रस्य समीचीनः अर्थः अस्ति–**
(1) शस्य छः भवति
(2) झयः परस्य शस्य छः भवति
(3) झयः परस्य शस्य छः अटि परेभवति
(4) झयः परस्य शस्य छः अटि परे विकल्पेन भवति (4)

19. **'शिवच्छाया' पदस्य विच्छेदः भवेत्–**
(1) शिवद् + छाया (2) शिव + छाया
(3) शिवत् + छाया (4) शिवज् + छाया (2)

20. **'शिवो वन्द्यः' इत्यत्र सन्धिः अस्ति–**
(1) पूर्वरूप सन्धिः (2) हल् सन्धिः
(3) अच् सन्धिः (4) विसर्ग सन्धिः (4)

21. **'खल्वेषः' सन्धिं विघटयत–**
(1) खल्व + एषः(2) खलु + एषः
(3) खल्वे + एषः(4) खल + एषः (2)

22. **'पठत्वेकः' इत्यस्य संधिविच्छेदो भवति–**
(1) पठतु + एकः (2) पठत्व + एकः
(3) पठ् + अत्वेक (4) पटत्वे + कः (1)

23. **'वटवृक्षः' अत्र सन्धिनाम कथय–**
(1) प्रकृतिभावः (2) अयादि सन्धिः
(3) यण् सन्धिः (4) गुण सन्धिः (2)

24. **'कविरिच्छति' सन्धिविच्छेदः विधातव्यः–**
(1) कविः + ईच्छति (2) कवि + ईच्छति
(3) कविः + इच्छति (4) कवी + इच्छति (3)

25. **'कविर् + रचयति' सन्धि करणीयः–**
(1) कविरचयति (2) कवी रचयति
(3) कविः रचयति (4) कविर्रचयति(2)

26. **'हरि + इन्द्रः' इत्यत्र कः सन्धिः–**
(1) हरिन्द्रः (2) हरीन्द्रः (3) हरेन्द्रः (4) हरोन्द्रः (2)

27. **'यज् + नः' अत्र सन्धेः सूत्रं किम्–**
(1) ष्टुना ष्टुः (2) श्चुना ष्टुः
(3) स्तोः श्चुना श्चुः (4) ष्टुना श्चुः (3)

28. **'षट् + नाम्' इत्यत्र कः शब्दः–**
(1) षण्णाम् (2) षट्नाम (3) षड्नाम (4) षन्नाम (1)

29. **'दिक् + नागः' अत्र कः सन्धिः कार्यः–**
(1) दिक्नागः (2) दिङ्नागः (3) दिग्नागः (4) दिन्नागः (2)

30. **'जगत् + नाथः' इत्यत्र कः शब्दः करणीयः–**
(1) जगन्नाथः (2) जगत्नाथः (3) जगद्नाथः (4) जगनाथः (1)

31. **अशुद्धं वाक्यमस्ति।**
(1) प्रजाम् स्वस्ति (2) मह्यं भक्तिः रोचते
(3) दीनदयालाय नमः (4) धिक् रावणम् (1)

32. **विभक्ति कतिधा।**
(1) त्रिधा (2) चतुर्था (3) द्विधा (4) पंचधा (3)

33. **वचनमात्रे विभक्ति भवति।**
(1) प्रथमा (2) द्वितीया (3) तृतीया (4) पंचमी (1)

34. **लिङ्गमात्रे का विभक्ति।**
(1) प्रथमा (2) द्वितीया (3) तृतीया (4) चतुर्थी (1)

35. **''द्रोणो व्रीहिः'' विभक्ति अस्ति।**
(1) प्रथमा (2) द्वितीया (3) तृतीया (4) पंचमी (1)

FIRST RANK CLASSES SIKAR

36. 'क्रुध द्रुहोरुपसृष्टयोः' संज्ञा भवन्ति।
(1) कर्म संज्ञा (2) अधिकरण संज्ञा
(3) करण संज्ञा (4) सम्प्रदान संज्ञा (1)
37. द्विकर्मक धातोः उदाहरणंमस्ति।
(1) अध्यापकः छात्रान् पाठयति (2) अध्यापकः छात्रं पाठयति।
(3) अध्यापकः छात्रान् पृच्छति (4) अध्यापकः छात्रं प्रश्नं पृच्छति।(4)
38. 'वृक्षात् अवचिनोति फलानि' अत्र अविवक्षितं कर्म भवेत्।
(1) वृक्षेण (2) वृक्षम् (3) वृक्षे (4) वृक्षै (2)
39. 'दुष्टः सज्जनम् अभिद्रुह्यति' इत्यस्मिन वाक्ये प्रवृतं सूत्रम् अस्ति।
(1) क्रुधद्रुहेर्ष्यासूयार्थानां यं प्रति कोपः (2) स्प्रेहेरीप्सितः
(3) क्रुध् द्रुहोरूपसृष्टयोः कर्म (4) अभिनिविशश्य (3)
40. 'पंचवर्षाणि अधीते' अस्मिन् वाक्ये द्वितीया विभक्तिः कारक सूत्रमस्ति।
(1) अधिपरी अनर्थकौ (2) कर्म प्रवचनीययुक्ते द्वितीया
(3) कालाध्वनारत्यनतसंयोगे (4) अधिशीङ् स्थासांकर्म (3)
41. 'उपान्वध्याङ् वसः' आधारस्य संज्ञा करोति।
(1) कर्म संज्ञा (2) सम्प्रदान संज्ञा
(3) करण संज्ञा (4) अपादान संज्ञा (1)
42. 'बहिः' इत्यस्य योगे विभक्ति भवति।
(1) प्रथमा (2) पञ्चमी (3) तृतीया (4) चतुर्थी (2)
43. 'अलम्' इत्यस्य योगे विभक्तिः भवति निषेधार्थे–
(1) प्रथमा (2) द्वितीया (3) तृतीया (4) चतुर्थी (3)
44. 'अयं मल्लः मल्लं अलम्' रेखांकिते पदे उचित प्रयोगः स्यात्।
(1) मल्लाय (2) मल्लेन (3) मल्लात् (4) मल्लभि (1)
45. अशुद्ध वाक्यमस्ति।
(1) बलरामः दुष्टेनअलम् (2) राकेशः अश्वात्नीचैःपातति
(3) पिता पुत्रे स्निह्यति (4) अलं कोलाहलेन (1)
46. 'शिष्यः' इत्यस्मिन् पदे प्रकृतिप्रत्ययौ स्तः–
(1) शि + क्यप् (2) शिष् + क्यप्
(3) शास् + क्यप् (4) शा + ण्यत् (3)
47. 'निष्ठा' इत्यस्य अर्थः वर्तते–
(1) क्तप्रत्ययः (2) क्तवतुप्रत्यः
(3) क्तक्तक्तूप्रत्ययौ (4) सत् (3)
48. 'यजमानः' इत्यत्र प्रत्ययोऽस्ति–
(1) शानच् (2) शतृ (3) शानन (4) शानश् (1)
49. कृ+ण्यत् शुद्ध रूपं भविष्यति।
(1) कार्यम् (2) कारणम् (3) करणीयम् (4) कारणीयम् (1)
50. 'वस्' धातोः क्त प्रत्यय युक्तं रूपं स्यात्।
(1) उसितः (2) वसितः (3) उषितः (4) वसः (3)
51. 'स्वप् + क्त' – रूपं भविष्यति–
(1) स्वपितम् (2) स्वपितः (3) सुप्तः (4) सुप्तवान् (3)
52. गै + तुमुन् शुद्ध रूपं भविष्यति–
(1) गातव्यम् (2) गेयम (3) गातुम् (4) गीतुम् (3)
53. 'बन्धुता' इत्यत्र प्रकृति प्रत्ययौ स्तः–
(1) बन्धु + क्त (2) बन्धु + तल्
(3) बन्धु + ता (4) बन्धु + तृच् (2)
54. 'महत्तरः' इत्यत्र प्रकृति प्रत्ययौ स्तः–
(1) महत्त + र (2) महत् + तरप्
(3) महत् + तर (4) महा + तरप् (2)
55. 'चेयम्' इत्यत्र धातु प्रत्ययौ स्तः–
(1) चेत् + यत् (2) चे + क्यप् (3) चि + ण्यत् (4) चि + यत् (4)
56. 'घातकः' इत्यत्र धातु प्रत्ययौ स्तः–
(1) घात् + कय् (2) घात + कः
(3) हन् + क (4) हन् + ण्वुल् (4)
57. स्था धातु + शतृ प्रत्ययान्त योगे रूपं भविष्यति–
(1) स्थातन् (2) तिष्ठन् (3) स्थितन् (4) तिष्ठितन् (2)
58. 'कर्ता' इत्यत्र धातु प्रत्ययौ स्तः–
(1) कृ + क्त सु (2) कर् + क्त
(3) कर्त् + क्त (4) कृ + तृच् (4)
59. 'जग्ध्वा' इत्यत्र धातु प्रत्ययौ स्तः–
(1) जग् + क्त्वा (2) अद् + क्त्वा
(3) जग्ध् + क्त्वा (4) जग्ध् + ण्वुल् (2)
60. 'हितः' इत्यास्मिन् प्रकृतिप्रत्ययौ स्तः–
(1) हि + क्त (2) धा + क्त (3) दा + क्त (4) धि + क्त (2)
61. 'नखनिर्भिन्नः' इत्यत्र कः समासः–
(1) बहुव्रीहिः (2) तत्पुरुषः
(3) गतिपूर्वपद तृतीया तत्पुरुष (4) कर्मधारयः (3)
62. 'वृक्षमूलम्' इत्यत्र विग्रहः–
(1) वृक्षाय मूलम् (2) वृक्षं मूलम् (3) वृक्षस्य मूलम् (4) वृक्षे मूलम् (3)
63. 'वाचा कलहः' अत्र कः समासः–
(1) तत्पुरुषः (2) उपपदसमासः (3) कर्मधारयः (4) बहुव्रीहिः (1)
64. 'अष्टाध्यायी' अत्र कः समासः अस्ति–
(1) कर्मधारयः (2) तत्पुरुषः (3) बहुव्रीहिः (4) द्वन्द्वः (3)
65. 'पञ्चनदम्' अत्र समास विग्रहः कः–
(1) पंचानां नदीनाम् समाहारः (2) पंचनदम् समाहारः
(3) पंचनदी समाहारः (4) कोऽपि नास्ति (1)
66. सुमेलनं कुरुत–
1. प्रायेणपूर्वपदार्थप्रधानः (क) तत्पुरुषः
2. प्रायेणोत्तरपदार्थप्रधानः (ख) बहुव्रीहिः
3. प्रायेणान्यपदार्थप्रधानः (ग) द्वन्द्वः
4. प्रायेणोभयमपदार्थप्रधानः (घ) अव्ययीभावः
(1) क, ग, ख, घ (2) ख, क, ग, घ
(3) घ, क, ख, ग (4) घ, क, ग, ख (3)
67. 'अधिहरि' इत्यस्य लौकिको विग्रहः अस्ति–
(1) हरि ङि + अधि (2) हरौ
(3) हरि + ङि (4) हरौ + अधि (2)
68. 'अध्वघासः' अत्र समासः अस्ति–
(1) कर्मधारयः (2) चतुर्थीतत्पुरुषः
(3) षष्ठीतत्पुरुषः (4) तृतीयपुरुषः (3)
69. आत्मनो ज्ञानम् इति विग्रहे रूपं भवति–
(1) आत्माज्ञानम् (2) आत्मज्ञानम्
(3) आतमन्ज्ञानम् (4) आत्मनाज्ञानम् (2)
70. सुमेलन कुरुत–
1. अधिचर्म (क) चतुर्थीतत्पुरुषः
2. सुखप्राप्तः (ख) तृतीयातत्पुरुषः
3. नखभिन्नः (ग) षष्ठीतत्पुरुषः
4. वासभवनम् (घ) द्वितीयतत्पुरुषः
5. घटमृत्तिका (ङ) अव्ययीभावः
(1) क, ख, घ, ग, ङ (2) घ, ख, क, ग, ङ
(3) क, ख, घ, ङ, ग (4) ङ, घ, ख, ग, क (4)
71. सुमेलन कुरुत–
1. द्वियमुनम् (क) अव्ययीभावः
2. पञ्चगवम् (ख) द्विगुः
3. त्रिपाद् (ग) बहुव्रीहिः
4. उमाशङ्करौ (घ) द्वन्द्वः
(1) क, ख, घ, ग (2) ख, क, ग, घ
(3) क, ख, ग, घ (4) घ, ग, ख, क (3)
72. 'शिवौ' इत्यत्र कः समासः–
(1) द्वन्द्वः (2) समाहारद्वन्द्वः
(3) एकशेषद्वन्द्वः (4) कर्मधारयः (3)
73. 'नृसिंहः' कस्योदाहरणम् स्यात–
(1) कर्मधारस्य (2) उपमानोत्तरपद कर्मधारयः
(3) द्विगुसमासस्य (4) बहुव्रीहि समासस्य (2)
74. 'वागर्थाविव' पदे समासोऽति–
(1) द्वन्द्वः (2) अव्ययीभावः
(3) केवलसमासः (4) तत्पुरुषः (3)
75. नवानां रात्रीणां समारोहः इत्यत्र समस्त पदम्–
(1) नवरात्रः (2) नवरात्रम् (3) नवरात्री (4) नवरात्रि (1)

FIRST RANK CLASSES SIKAR FIRST RANK CLASSES SIKAR FIRST RANK CLASSES SIKAR FIRST RANK CLASSES SIKAR

First Rank Coaching

Nawalgarh Road, Sikar Mo. 9782501075

By- B. L. Rewar
(पू. स. कमांडेंट)

Marks- Sub.- REET TEST Sanskrit Date- / 2018

1. श्रुतलेखस्य सोपानमस्ति–
(1) प्रस्तावना, प्रस्तुतीकरणम् (2) श्यामपट्टकार्यम् संशोधनम्
(3) गृहकार्यम् (4) सर्वाणि सोपानानि (4)

2. कस्य अभावे लेखनकार्यस्य सार्थकता न सिद्ध्यति?
(1) संक्षेपणाभावे (2) चित्राभावे (3) संवादाभावे (4) संशोधनाभावे (4)

3. संस्कृतलेखनस्य मुख्यपक्षो वर्तते–
(1) पाठ्यवस्तु (2) सुलेखः (3) भाषासम्बन्धी (4) एते सर्वे (4)

4. लेखनकौशलेन शुद्धोच्चारणकौशलस्य अभ्यासो भवति किम्?
(1) आम् (2) सत्यम् (3) न भवति (4) वक्तुं न शक्यते (3)

5. लेखनशिक्षणस्य विधि नास्ति–
(1) अक्षरस्वरूपस्य अनुकरणविधिः (2) स्वतन्त्रानुकरणविधिः
(3) पेस्टालॉजीविधिः (4) चित्रगीतविधिः (4)

6. श्रुतलेखेन किं तात्पर्यम्?
(1) गृहकार्यम् (2) लिखित्वा पठनम्
(3) लेखनपश्चाद् श्रवणम् (4) श्रवणेन सह लेखनम् (4)

7. संस्कृतशिक्षणे कक्षाकक्षयोरन्तर्ते इदं लिखितकार्यं न भवति–
(1) श्रुतिलेखः (2) सूक्तिलेखनम् (3) कवितापाठः (4) शब्दार्थलेखनम् (4)

8. कस्मिन् विधौ अक्षर–शब्दानाञ्च स्वरूपाय विशेष–महत्त्वं दीयते लेखनशिक्षणे?
(1) मनोवैज्ञानिकविधौ (2) अक्षरस्वरूपानुकरणविधौ
(3) मॉण्टेसरीविधौ (4) पेस्टॉलॉजीविधौ (2)

9. लेखनशिक्षणस्य कस्मिन् विधौ 'सरलात् कठिनं प्रति' इति शिक्षणसूत्रस्य प्रयोगो भवति?
(1) मनोवैज्ञानिकविधौ (2) अक्षरस्वरूपानुकरणविधौ
(3) मॉण्टेसरीविधौ (4) पेस्टॉलॉजीविधौ (4)

10. असुन्दरहस्तलेखस्य कारणं किं नास्ति–
(1) फाउन्टेनलेखन्याः अप्रयोगः (2) लेखनीग्रहणस्य दोषपूर्णौ विधिः
(3) लेखनाभ्यासस्य न्यूनता (4) लिपेः सम्यग् ज्ञानस्य अभावः (1)

11. वृहदक्षरेषु प्रथमङ्गुल्याः सञ्चालनं तत्पश्चात् तेष्वेवाक्षरेषु पेन्सिल–लेखन्या आवर्तनं कस्मिन् विधौ क्रियते?
(1) मान्टेसरीविधौ (2) रुपरेखानुकरणविधौ
(3) स्वतन्त्रुकरणविधौ (4) जेकाटॉंटविधौ (1)

12. अध्यापकेन श्यामफलके शब्दानां लेखनं तदनु छात्रैः अभ्यासपुस्तिकायां लिखितानां शब्दानाम् अध्यापकेन संशोधन कस्मिन् विधौ वर्तते–
(1) मान्टेसरीविधौ (2) रुपरेखानुकरणविधौ
(3) स्वतन्त्रानुकरणविधौ (4) जेकाटॉंटविधौ (4)

13. 'सामान्यात् विशिष्टं प्रति' इति सिद्धान्तेऽस्मिन् विधौ भवति–
(1) आगमनविधौ (2) विश्लेषणविधौ (3) निगमनविधौ (4) संश्लेषणविधौ (3)

14. 'छात्राणामधिगमे सौविध्यं कल्पयितुं सम्पन्नानां क्रियाणाम् अध्यापनव्यहाराणां वा सम्बद्धोपकमः एव शिक्षणम्।' इति अध्यापनकौशलस्य परिभाषा कस्य?
(1) एन्.एल्. गेजमहोदयस्य (2) डॉ. बी. के. पासीमहोदयस्य
(3) कामीसारमहाभागस्य (4) सुण्डा–डोगीवालमहोदययोः (2)

15. अध्यापनकौशलस्य वैशिष्ट्यं नास्ति।
(1) अध्यापनकौशलानि शिक्षणव्यवहारस्य अंशैः सह सम्बद्धानि भवन्ति।
(2) अध्यापनकौशलानि शिक्षणप्रक्रियां प्रभावयन्ति।
(3) सर्वा अन्तःकियाः शिक्षणकौशलैः सकियाः कार्यन्ते।
(4) अध्यापककौशलानि छात्रप्रकियासम्बद्धानि भवन्ति। (4)

16. यदि अध्यापकः कौशलवान् न भवति, तर्हि ....
(1) छात्राणाम् अध्ययनं न भवति (2) छात्राणां विकासोऽपि न सम्भवति।
(3) छात्राणां शारीरिकविकासो न भवति। (4) वक्तुं न शक्यते। (2)

17. समानमानवव्यवहाराणां समूह एव किमुच्यते?
(1) गद्यशिक्षणम् (2) अध्यापनकला (3) शिक्षणकौशलम् (4) किमपि न (3)

18. प्रस्तावनाप्रश्नानां मूलाधारो वर्तते–
(1) विषयप्रवेशः (2) समस्याप्रश्नः (3) पूर्वज्ञानप्राप्तिः (4) किमपि न (3)

19. प्रस्तावनात्मककौशलस्य परीक्षाया विधिः कः?
(1) निरीक्षणविधिः (2) मूल्याङ्कनविधिः (3) उभौ विधी (4) वक्तुं न शक्यते (3)

20. प्रस्तावनाप्रश्नाः कस्मिन् कौशले भवन्ति?
(1) श्यामपट्टकौशले (2) अन्वेषणकौशले (3) प्रस्तावनाकौशले (4) प्रवाहकौशले (3)

21. प्रस्तावनात्मककौशलस्यापरं नाम किम्?
(1) प्रश्नोत्तरकौशलम् (2) अन्वेषणप्रधानकौशलम्
(3) विन्यासप्रेरणकौशलम् (4) किमपि न (3)

22. प्रस्तावनात्मककौशलस्य प्रविधिरस्ति–
(1) कथाप्रविधिः (2) चित्रप्रविधिः (3) प्रदर्शनप्रविधिः (4) एताः सर्वा एव (4)

23. 'शिक्षकः प्रस्तावनात्मकं कौशल प्राप्तवान् न वा' इत्यर्थं निरीक्षकैः निरीक्षणविधौ किमवलोक्यते?
(1) पूर्वज्ञानसम्बद्धप्रश्नाः (2) साधूत्तराणि (3) असाधूत्तराणि (4) एतत् सर्वम् (4)

24. प्रस्तावनाकौशलस्य विशेषतास्ति–
(1) अध्यापकेषु उत्साहो जागरुकता चोत्पद्यते।
(2) छात्राणाम् अवधानस्य रुचेश्च जागरण भवति।
(3) यथार्थविधेः विस्तारो भवति। (4) एताः सर्वाः विशेषताः। (4)

25. कीद्दशाः प्रश्ना अधीतपूर्वाशानां पुनः स्मरणाय उपयुज्यन्ते?
(1) विचारोत्तेजकप्रश्नाः (2) स्मृत्तिप्रश्नाः (3) विकासात्मकप्रश्नाः (4) अवबोधप्रश्नाः (2)

26. सत्यं नास्ति–
(1) छात्राणामर्जितज्ञानस्य परीक्षणार्थं प्रश्नाः कियन्ते।
(2) प्रश्नकरणेन अध्यापनत्रुटयः अभिज्ञातुं न शक्यन्ते।
(3) पठितसामग्री कियन्मात्रया विधार्थिनः समृतिपथेऽस्ति, कियदधिगता चेति परीक्षणं प्रश्नैः क्रियते।
(4) प्रश्नद्वारा छात्राणां विभिन्नबौद्धिकशक्तीनां विकासः कारयितुं शक्यते। (2)

27. प्रश्नकरणेवधेयांशो नास्ति–
(1) प्रश्नाः पाठ्यविषयेण शिक्षणोद्देश्यैश्च सम्बद्धा भवेयुः।
(2) व्याकरणदृष्ट्या प्रश्नाः शुद्धा भवेयुः। (3) अवान्तरप्रश्ना एकस्मिन् प्रश्ने एव स्युः।
(4) अध्यापकः सम्पूर्णकक्षामुद्दिश्य प्रश्नं पृष्ट्वा एकमेव छात्रं प्रश्नं पृच्छेत्। (3)

28. भवतो विचारे प्रश्नोत्तरकौशले अपूर्णः साङ्केतिकोत्तरात्मकश्च प्रश्न प्रष्टव्यो न वा?
(1) आम्, प्रष्टव्यः (2) न प्रष्टव्यः (3) सम्भवतः प्रष्टव्यः (4) वक्तुं न शक्यते (2)

29. शिक्षकेण प्रश्नोत्तरकौशलस्य प्रश्नेषु छात्रस्य उत्तरस्य आवृत्तिः करणीया न वा?
(1) यदा कदा करणीय (2) सर्वदा करणीया
(3) न करणीया (4) वक्तुं न शक्यते (3)

30. प्रश्नकौशलस्य तत्त्वं वर्तते–
(1) प्रश्नस्य प्रस्तुतीकरणम् (2) अधिकसूचनाप्राप्तिः
(3) समीक्षात्मकविधिः (4) एतानि सर्वाणि तत्त्वानि (4)

31. प्रस्तावनात्मकप्रश्नेषु अन्तिमप्रश्नो भवति–
(1) अवबोधप्रश्नः (2) समस्यात्मकप्रश्नः (3) आवृत्यात्मकप्रश्नः (4) प्रस्तावनात्मकप्रश्नः (2)

32. कक्षाशिक्षणस्य प्राणतत्त्वम्–
(1) वस्तुनिष्ठप्रश्नः (2) निबन्धात्मकप्रश्नः (3) लघुत्तरात्मकप्रश्नः (4) समस्यात्मकप्रश्नः (3)

33. उत्तरनिष्कासनेऽवधेयांशो वर्तते–
(1) प्रश्नकरणानन्तरं सुविचिन्त्य उत्तरं दातुं छात्रेभ्यः अवसरो देयः।
(2) समुचितोत्तरप्राप्तेरनन्तरं समीचीनं, शोभनं, सुन्दरं, साधु इत्यादिशब्दैः छात्र प्रशंसनीयाः।
(3) उत्तरनिष्कासने शिक्षकः स्वीयव्यवहारे मार्दवं समाचरेत्, येन विद्यार्थिनो निर्भयेन उत्तरं वक्तुं शक्नुयुः
(4) उत्तरं जानन् अपि छात्रः उत्तरं दातुं क्लेशमनुभवति चेदध्यापकेन प्रश्न भाषां शैलीञ्च परिवर्त्य पुनः प्रष्टव्यम्। (4)

34. प्रश्नोत्तर कौशले उत्तरनिष्कासने अयमंशो न अवधेयः–
(1) अशुद्धमपूर्णञ्च उत्तरं स्वीकार्यम् (2) अध्यापकेन हास्यपदोत्तराणि उपेक्षणीयानि।
(3) प्रश्नानामनुगुणमुत्तरं स्यात्। (4) छात्रोत्तरस्यावृत्तिः शिक्षकेण न कर्तव्या (1)

35. पृच्छ्न्ते पाठान्ते प्रायः इमे प्रश्नाः–
(1) तुलनात्मकप्रश्नाः (2) पुनरावृत्तिप्रश्नाः (3) विचारात्मकप्रश्नाः (4) विचारोत्तेजकप्रश्नाः (2)

36. पाठ्यमानविषयेवगाहनानन्तरं, सूक्ष्मतत्त्वज्ञानार्थम् एते प्रश्नाः कियन्ते–
(1) तुलनात्मकप्रश्नाः (2) पुनरावृत्तिप्रश्नाः (3) विचारात्मकप्रश्नाः (4) विचारोत्तेजकप्रश्नाः (3)

37. कक्षायां पाठनसन्दर्भे सामान्यतः कतिधा विचारोत्तेजकप्रश्नाः पृच्छ्यन्ते?
(1) पञ्चविधाः (2) सप्तविधाः (3) नवविधाः (4) दशविधाः (2)

38. सर्वेषां शिक्षणकौशलानां केन्द्रबिन्दुरस्त–
(1) श्यामपट्टकौशलम् (2) अन्वेषणप्रधानकौशलम्
(3) प्रश्नोत्तरकौशलम् (4) प्रस्तावनाकौशलम्
(4)

39. अन्वेषणप्रधानप्रश्नानां मुख्यघटकोऽस्ति–
(1) विस्तृतसूचनाप्राप्तिः (2) सङ्केतप्रदानम्
(3) पुनः केन्द्रियकरणम् (4) एते त्रयोपि घटकाः (4)

40. अन्वेषणप्रधानप्रश्नस्य विशेषता अस्ति–
(1) आलोचनात्मकसजगता (2) पुनः प्रेक्षणम्
(3) एते द्वे वैशिष्ट्ये (4) पूर्वज्ञानम् (3)

41. अध्यापनकौशलविषये असत्यकथनं किम्?
(1) एतत् शिक्षणक्रियाभिः सम्बन्धितम् अस्ति। (2) एतत् कक्षायाम् अन्तःक्रियापरिस्थितिं जनयति।
(3) एतत् छात्राणां शिक्षणे सहायतां करोति। (4) एतत् शिक्षके जन्मजातमेव भवति। (4)

42. प्रश्नकौशलविषये असत्यकथनं किम्?
(1) प्रश्नाः छात्रैः पृच्छ्यन्ते। (2) प्रश्नाः अध्यापकेन पृच्छ्यन्ते।
(3) प्रश्नैः विषयवस्तुनः शब्दचित्रं प्रस्तूयते। (4) प्रश्नकौशलम् अध्यापनकौशलस्य भेदः अस्ति। (1)

43. प्रश्नानां किं प्रयोजनं नास्ति?

FIRST RANK CLASSES SIKAR FIRST RANK CLASSES SIKAR FIRST RANK CLASSES SIKAR FIRST RANK CLASSES SIKAR FIRST RANK CLASSES SIKAR

(1) छात्रेषु रुचेः उत्पादनम् (2) छात्राणां पूर्वज्ञानस्य परीक्षणम्
(3) विषयवस्तुनः साक्षात्ज्ञानप्रदानम् (4) छात्रेषु विचारप्रक्रमस्य विकासः (3)

44. जटिलविषयान् स्मर्तुमुपयुक्तविधिः वर्तते–
(1) प्रश्नोत्तरविधिः (2) सूत्रविधिः (3) व्याख्याविधिः (4) भाषणविधिः (3)

45. भारते पाठ्यपुस्तकविधेः समर्थक आसीत्–
(1) डॉ. वेस्टमहोदयः (2) डॉ. रामकृष्णमहोदयः
(3) मैकडानलमहोदयः (4) शिवराम आप्टेमहोदयः (1)

46. अभिनयविधेः प्रयोगः कुत्र स्यात्?
(1) पद्यशिक्षणे (2) गद्यशिक्षणे (3) नाटकशिक्षणे (4) निबन्धशिक्षणे (3)

47. शिक्षणविधिः प्रभावितो भवति–
(1) भौगोलिकपरिस्थित्या (2) सामाजिक परिस्थित्या
(3) मनोवैज्ञानिकपरिस्थित्या (4) सर्वाभिः (4)

48. प्राचीनभारते संस्कृतशिक्षणे मुख्यपद्धतिः का?
(1) पाठ्यपुस्तकपद्धतिः (2) अनुवादपद्धतिः
(3) मौखिकपद्धतिः (4) सर्वा एव (3)

49. संस्कृतशिक्षणविधीनां भेदेष्वयं भेदो नास्ति–
(1) प्राचीनविधिः (2) आदर्शविधिः
(3) नवीनतमोपागमविधिः (4) नवीनविधिः (2)

50. पण्डितविधिरथवा परम्परागमविधिः इति नाम्ना प्रसिद्धः संस्कृतशिक्षणस्य विधिरस्ति–
(1) हरबर्टीयपञ्चपदीविधिः (2) व्याकरणविधिः
(3) पाठशालाविधिः (4) भण्डारकविधिः (3)

51. अधोलिखित विधिषु प्राचीनविधिरस्ति–
(1) पाठ्यपुस्तकविधिः (2) अभिक्रमितानुदेशम्(3) दलशिक्षणविधिः(4) भण्डारकरविधिः (4)

52. शिक्षणमनोविज्ञानस्योपरि आधारितास्ति–
(1) किण्टरगार्टनपद्धतिः (2) क्रीडापद्धतिः
(3) माण्टेसरीपद्धतिः (4) एताः सर्वाः (4)

53. प्रवचनविधौ अन्तर्भूतविधिः नास्ति–
(1) अनुवादविधिः (2) प्रसङ्गविधिः (3) परिभाषाविधिः (4) कोषविधिः (2)

54. क्रीडाविधिरेव शिक्षायाः मनोवैज्ञानिकतामुपकल्पयति, यतोहि–
(1) सामूहिकभावनाया विकासो भवति। (2) शारीरिकविकासो भवति।
(3) मनोरञ्जनं भवति। (4) किमपि न भवति। (1)

55. संस्कृतशिक्षणे प्रत्यक्षविधेः प्रयोगं कः कृतवान्?
(1) डॉ. स्टीवमहोदयः (2) डॉ. वेस्टमहोदयः
(3) प्रो. मेकडावलमहोदयः (4) प्रो. वी.पी. बोकिलमहोदयः (4)

56. पाठशालाविधेः गुणोऽयं नास्ति–
(1) नैतिकमूल्यानां विकासः (2) मन्दबुद्धिबालानां लाभः
(3) अनुशासनभावनायाः विकासः (4) संस्कृतेः संरक्षणम् (2)

57. कविताशिक्षणे अन्वयार्थं यदा कर्तृक्रियाकर्मादिव्याकरणसम्बन्धिनः प्रश्नाः क्रियन्ते तदा अयं विधि भवति–
(1) पाठशालाविधिः (2) खण्डान्वयविधिः(3) व्याख्याविधिः (4) दण्डान्वयविधिः (4)

58. लार्डमैकालेमहोदयस्य शिक्षानीतेरनन्तरं विकसितः विधिः कः?
(1) पाठशालाविधिः (2) व्याकरणानुवादविधिः(3) उभौ अपि (4) खण्डान्वयविधिः (2)

59. अस्मिन् विधौ भाषायाः शिक्षणं तया एव भाषया भवति–
(1) वादविवादविधिः (2) विश्लेषणात्मकविधिः
(3) पाठ्यपुस्तकविधिः (4) प्रत्यक्षविधिः (4)

60. प्रश्नोत्तरविधेः दर्शनं भवति–
(1) अष्टाध्याय्याम् (2) महाभाष्ये (3) काव्यप्रकाशे (4) भगवद्गीतायाम् (2)

61. निर्बाधविधिः नाम्ना प्रसिद्धविधिरस्ति–
(1) पाठ्यपुस्तकविधिः (2) वादविवादविधिः(3) प्रत्यक्षविधिः (4) पाठशालाविधिः (3)

62. हरबर्टीयपञ्चपद्याः विकसित रूपमस्ति–
(1) व्याख्याविधिः (2) मूल्याङ्कनविधिः (3) प्रश्नोत्तरविधिः (4) पाठशालाविधिः (2)

63. प्रत्यक्षविधेः वैशिष्ट्यमस्ति यत् अत्र–
(1) मातृभाषायाः प्रयोगः वर्जितः (2) मौखिककार्यस्य प्राधान्यम्
(3) वस्तुशब्दयोः साक्षात् सम्बन्धस्थापनम् (4) सर्वेपि (4)

64. संस्कृतशिक्षणे प्रत्यक्षविधेः प्रयोगोऽभवत्–
(1) मेयोकालेज अजयमेरुमध्ये (2) अल्फिन्टोहाईस्कूल बम्बई–मध्ये।
(3) सेन्टजोसेफहाईस्कूल कलकत्तामध्ये (4) कुत्रापि न अभवत् (2)

65. संस्कृतस्य प्रतिष्ठापने कः सर्वोत्तमो विधिः?
(1) आगमननिगमनविधिः (2) संश्लेषणविधिः
(3) सम्भाषणद्वाराशिक्षणम् (4) अनुवादविधिः (3)

66. प्रत्यक्षविधेः प्रयोगः सर्वप्रथमम् अस्या भाषायाः शिक्षणे कृतः–
(1) संस्कृतस्य (2) हिन्द्याः (3) आङ्ग्लभाषायाः (4) न कस्या अपि (3)

67. 'करीकूलम' इति शब्दमस्ति–
(1) जापानीभाषायाः (2) लैटिनभाषायाः (3) आंग्लभाषायाः (4) संस्कृत (2)

68. क्रियाशीलतायाः सिद्धान्तं कथ्यते–
(1) कृत्वा शिक्षणस्य सिद्धान्तः (2) क्रमिक तायाः सिद्धान्तः
(3) क्रमबद्धताया सिद्धान्तः (4) अभिप्रेरणाय सिद्धान्तः (1)

69. संस्कृत शिक्षणोपयोगी सिद्धान्तमस्ति–
(1) स्वाभाविकतायाः सिद्धान्तः (2) क्रियाशीलतायाः सिद्धान्तः
(3) रु चेः सिद्धान्तः (4) सर्वे (4)

70. वैदिककाले अस्मादेव संस्कारात् परं शिक्षायाः प्रारम्भः
(1) गर्भाधान संस्कारात् (2) अंत्येष्टि संस्कारात्
(3) नामकरण संस्कारात् (4) उपनयन संस्कारात् (4)

71. मानवजीवनं कया प्रारभ्यते?
(1) अन्नेन (2) वितेन (3) शिक्षया (4) संस्कारेण (3)

72. भाषाध्ययनस्य माध्यमः भवेत्
(1) अनुवाद माध्यमेन (2) मातृभाषा माध्यमेन
(3) भाषा माध्यमेन (4) व्याकरणानुवाद माध्यमेन (3)

73. सफल शिक्षायावश्यकम्–
(1) भाषा–ज्ञानम् (2) प्रभावी अभिव्यक्तिः
(3) वित्तम् (4) शारीरिक सौन्दर्यम् (1)

74. मौखिक सम्प्रेषणस्यापरं नाम–
(1) शाब्दिक सम्प्रेषणम् (2) व्यावहारिक सम्प्रेषणम्
(3) अभिव्यक्ति सम्प्रेषणम् (4) कोऽपि न (1)

75. सम्प्रेषणनीतिनिर्धारणे आवश्यकम्–
(1) विषयवस्तु सरलम् (2) विषयवस्तु अप्रभावी
(3) विषयवस्तु कठिनम् (4) विषयवस्तु प्रभावी (1)

76. विचार सम्प्रेषणस्य प्रभावीमाध्यमः
(1) भाषा (2) अभिव्यक्तिः (3) शैली (4) वाचनम् (1)

77. गृहकार्यस्य प्रमुखमुद्देश्यम्–
(1) छात्रः गृहं गत्वा स्वयं समस्यायाः समाधानं कुर्यात् (2) समयो अधिको व्यतीतो भवेत्
(3) पठनस्य आवश्यकता न भवेत् (4) न कोऽपि (1)

78. 1986 राष्ट्रिय–शिक्षा नीतौ– विद्यालयाः उद्घाटिताः
(1) केन्द्रिय विद्यालयाः (2) मॉडल विद्यालयाः
(3) नवोदय विद्यालयाः (4) राष्ट्रिय संस्कृत विद्यालयाः (3)

79. 'आधारभूत शिक्षा' केन प्रवर्तिता?
(1) प. जवाहर लाल नेहरु महोदयेन (2) महात्मा गाँधी महोदयेन
(3) राजीव गांधी महोदयेन (4) विश्वनाथ प्रताप सिंह महोदयेन (2)

80. मुख्यानि भाषा कौशलानि सन्ति–
(1) पञ्च (2) नव (3) त्रीणि (4) चत्वारि (4)

81. 'कण्ठस्थीकरणं' कस्मिन् शिक्षणे आवश्यकम्?
(1) व्याकरणशिक्षणे (2) चम्पूशिक्षणे (3) पद्यशिक्षणे (4) कथाशिक्षणे (1)

82. प्रारम्भिकस्तरे कस्मिन् सूत्रास्याधारेण पाठनीयम्?
(1) पूर्णात् अशं प्रति (2) सरलात् कठिनं प्रति
(3) ज्ञातात् अज्ञातं प्रति (4) अनुभवात् तर्कं प्रति (2)

83. पाठयोजना भवति–
(1) दैनन्दिन पाठयोजना (2) साप्ताहिक पाठ योजना
(3) मासिक पाठ योजना (4) सर्वे (4)

84. प्राथमिकस्तरें संस्कृत व्याकरणस्य सर्वोत्तमविधिः वर्तते–
(1) सूत्र विधिः (2) आगमन विधिः (3) अव्याकृत विधिः(4) निगमन विधिः (3)

85. प्रशिक्षणस्य उद्देश्यमस्ति–
(1) शिक्षण कौशलविकासः (2) शिक्षायाः प्रोन्नति
(3) राष्ट्र सेवा (4) आजीविकोपलब्धि (1)

86. काव्यशिक्षणस्योद्देश्यं भवति–
(1) काव्य रचना कौशल विकासः (2) व्यवहार–चातुर्य–विकासः
(3) शब्द भण्डारस्य अभिवृद्धिः (4) चतुर्वर्ग फलप्राप्तिः (4)

87. समानार्थक शब्दानां प्रयोगं क्रियते–
(1) छायानुवादे (2) तथ्यानुवादे (3) अक्षरशः अनुवादे (4) कोऽपि न (3)

88. अनुवादशिक्षणस्य विधिः नास्ति–
(1) पुस्तक विधिः (2) दूरदर्शन विधिः (3) द्विभाषीविधिः (4) अनुकरण विधिः (2)

89. अभिनयविधेः प्रयोगः कुत्र स्यात्?
(1) पद्यशिक्षणे (2) गद्यशिक्षणे (3) नाटकशिक्षणे (4) निबन्धशिक्षणे (3)

90. शिक्षायाः प्रमुखमङ्गं किम्?
(1) धनम् (2) छात्रः (3) पाठ्यक्रमः (4) विद्यालयः (2)

91. त्रिभाषासूत्रे संस्कृतस्य स्थानम्–
(1) आद्यम् (2) अनिवार्यम् (3) वैकल्पिकम् (4) नास्त्येव (3)

92. अध्यापने अत्यन्तोपयुक्तमुपकरणं भवति–
(1) श्यामफलकम् (2) शिक्षणोद्देश्यम् (3) पाठ्यपुस्तकम् (4) दृश्यश्रव्योपकरणानि (1)

93. एन.सी.ई.आर.टी. इति संस्था कस्मिन् क्षेत्रे कार्यं करोति–
(1) राष्ट्रियशैक्षिकक्षेत्रे (2) राष्ट्रिय शैक्षिकानुसन्धान प्रशिक्षणयोः क्षेत्रे
(3) राष्ट्रिय युवक शिक्षण क्षेत्रे (4) राष्ट्रिय चरित्रशिक्षानुसन्धानक्षेत्रे (2)

94. बेसिक शिक्षायाः संस्थापकः?
(1) गांधी (2) नेहरु (3) मेकाले (4) कर्जन (1)

95. राष्ट्रियशिक्षानीत्यां संस्कृतस्य स्थानम्–
(1) रिनस्तम् (2) अस्पष्टम् (3) अङ्गीकृतम् (4) न किमपि (3)

96. पुरा बालकः वेदाध्यनात् परं सम्बोध्यते?
(1) द्विजः (2) ब्रह्मचारी (3) विप्रः (4) वैश्यः (2)

97. माध्यमिकशिक्षा आयोगस्य अपरं नाम–
(1) कोठारी आयोगः (2) मुदालियर आयोगः(3) सैडलर (4) राधाकृष्णन आयोगः (2)

98. संस्कृताध्यापकस्य मुख्यं कर्तव्यं भवति?
(1) कर्मकाण्डः (2) व्यवसायः (3) संस्कृतेन पाठनम्(4) निन्दनम् (3)

99. गृहकार्यस्य उद्देश्यम्
(1) श्रृंखलता शिक्षणम् (2) स्वाध्यायं प्रत्यभिप्रेरणम्
(3) पठनं प्रत्यभिप्रेरणम् (4) लेखनं प्रेत्यभिप्रेरणम् (2)

100. विश्वविद्यालय शिक्षा आयोगस्य अपरं नाम
(1) कोठारी (2) मुदालियर (3) राधाकृष्णन (4) न कोऽपि (3)

FIRST RANK CLASSES SIKAR FIRST RANK CLASSES SIKAR FIRST RANK CLASSES SIKAR FIRST RANK CLASSES SIKAR FIRST RANK CLASSES SIKAR